

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล
ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
**OPINIONS OF PEOPLE TOWARDS THE GOOD GOVERNANCE
ROLES OF THE MAYOR OF NONSUWAN SUBDISTRICT
IN NONSUWAN DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

ภาคนิพนธ์

ของ

กิตติยา สยามประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

กันยายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	กิตติยา สยามประโคน		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเทียน	กรรมการ	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มประชากรตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 575 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยกระจายไปตามเขตเลือกตั้ง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9832 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1.ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า นั้น เห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก

2.ประเด็นที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม คือ มีการควบคุมการใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับตามเทศบัญญัติอย่างเคร่งครัด ด้านหลักคุณธรรม คือ ได้ใช้ความยุติธรรมและความเที่ยงธรรมในการตัดสินใจปัญหา และปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคทัดเทียมกัน ด้านหลักความโปร่งใส คือ มีการเปิดเผยและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชน และองค์กรอิสระ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานสนับสนุน

ส่งเสริมการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ นายกเทศมนตรีมี
สำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่วางไว้ ด้านหลักความคุ้มค่า คือ ได้มีการวาง
แผน และจัดหาและส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.ข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบล

โนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ คือ ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ
เทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม รองลงมาคือ ควรสร้างสวนสาธารณะ และมีเครื่อง
ออกกำลังกาย ที่มีคุณภาพ กงทน ถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกายในชุมชน และในการคัดเลือก
พนักงานเข้าทำงานในเทศบาลควรใช้หลักคุณธรรมพิจารณา

TITLE	Opinions of People towards the Good Governance Roles of the Mayor of Nonsuwan Subdistrict in Nonsuwan District, Buriram Province		
AUTHOR	Kitiya Siamprakhon		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanawan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suwannarak		Co-advisor
	Assistant Professor Prakrit Juntakien		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2009

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the opinions of people towards the good governance roles of the mayor of Nonsuwan Subdistrict in Nonsuwan District, Buriram Province in 6 aspects. The subjects were 575 people, selected through simple random sampling. The instrument was a 3-part questionnaire including, check lists, rating scale, and open form with is reliability at .9832. The data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation.

The results were as follows:

1. The opinions of people in Nonsuwan Subdistrict, Nonsuwan District, Buriram Province towards the roles of the mayor based on 6 aspects: rule of laws, morality, transparency, participation, responsibility and utility were at high levels.
2. The highest issues found in each aspect of the good governance were: 1) The rule of laws was "To control the use of the regulation and municipal law strictly"; 2) The morality was "To employ the fairness and honesty in solving problems with all people equally"; 3) The transparency was "To open up and provide the public relations, and offer the opportunity to people to take part in checking up the operational policy"; 4) The participation was "To provide people and private organizations to participate in administration, supporting and promoting the municipal projects; 5) The responsibility was "The mayor of municipality is aware of the responsibility towards to

policies set"; and 6) The utility was "To plan, seek for and promote people to use the resources with economically and worthlessly".

3. The suggestions towards the good governance roles of the mayor of Nonsuwan Subdistrict in Nonsuwan District, Buriram Province were: 1) The information should be publicized throughout the municipality; 2) The qualified public gardens and permanent exercise tools should be built up; and 3) The morality should be used in the staff recruitment, respectively.

มหาวิทยาลัยสุรนารี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเกียน กรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำภาคนิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นางอารีย์ สุรัสวดี นายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ นายธีระ คนชุม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลโนนสุวรรณ และนางกนกพร เพิ่มพานิช ปลัดเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายกเทศมนตรีตำบลโกรกแก้ว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้อนุเคราะห์เอื้ออำนวยความสะดวกในการทดลองใช้แบบสอบถาม และนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณครอบครัว และผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแม่บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนจรรยาบรรณในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

กิตติยา สยามประโคน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ...	7
แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	13
แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำและบทบาทหน้าที่ของผู้นำ	17
วิวัฒนาการของเทศบาลและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล	25
บริบทของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์	41
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
ความมุ่งหมายของการวิจัย	52
วิธีดำเนินการวิจัย	52
สรุปผลการวิจัย	53
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	62
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม	66
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	68
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	70
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย	78

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	37
2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	42
3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	42
4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม วุฒิการศึกษา	43
5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	43
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัตรระดับการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ด้านหลักนิติธรรม	44
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัตรระดับการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ด้านหลักคุณธรรม	45
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัตรระดับการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ด้านหลักความโปร่งใส	46
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัตรระดับการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม	47
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัตรระดับการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ด้านหลักความรับผิดชอบ	48
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัตรระดับการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ด้านหลักความคุ้มค่า	49
12 ร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะ	50

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ในสังคมสามารถนำมาซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ที่มีมาตรฐานที่ดีของประชาชนในประเทศนั้นๆ ได้อย่างดี ในปัจจุบัน แม้จะมีประเทศจำนวนมากที่สามารถสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็ยังมีประเทศต่างๆ อีกจำนวนมากที่ยังไม่มีการตอบสนองจากผู้นำ ในความพยายามที่จะสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมของตน ทำให้เกิดคำถามและความเคลือบแคลงใจต่อสาธารณชนอย่างมาก ถึงความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นธรรมในการใช้อำนาจ การละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน การเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนของผู้มีอำนาจรัฐในประเทศเหล่านั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 14 มาตรา 281 ภายใต้อำนาจมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น (อุทัย หิรัญ โศ. 2523 : 2)

เทศบาล เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น ที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานของชุมชนที่สำคัญองค์กรหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองทั้งในเรื่อง โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ

เชื่อถือ เปิดโอกาสให้บุคคลอื่นๆ มีส่วนร่วม มีความโปร่งใสและมีความเป็นประชาธิปไตย (สุวิทย์ ยี่งวรพันธุ์. 2543 : 245)

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเทศบาลทั้งหมด 26 แห่ง โดยแบ่งเป็น เทศบาลเมือง จำนวน 2 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 24 แห่ง สำหรับเทศบาลตำบลโนนสุวรรณเป็นเทศบาลขนาดเล็ก โดยมีพนักงานเทศบาล จำนวน 19 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 3 คน พนักงานจ้างทั่วไป 6 คน รับผิดชอบในการบริการประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ จำนวน 9 ชุมชน 847 ครัวเรือน ประชากร 3,204 คน ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง 2,244 คน (สำนักงาน - เทศบาลตำบลโนนสุวรรณ. 2550 : 8) แม้จะดำเนินการบริหารตามนโยบายรัฐบาล และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ก็ยังปรากฏว่ามีการร้องเรียนเทศบาลบางแห่ง เกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในท้องถิ่น การประสานงาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน การทุจริตประพฤติมิชอบ และการขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการการเมือง พนักงานเทศบาลและลูกจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

ผู้วิจัยในฐานะนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ มีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานของเทศบาล ตลอดจนเป็นข้อมูลในการประสานงาน การอำนวยความสะดวกแก่นายอำเภอในกรณีการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล และเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน องค์กรและบุคคลทั่วไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ

หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2.เป็นข้อสารสนเทศในการนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำ ด้านการพัฒนาการบริหาร การฝึกอบรมเผยแพร่ เพิ่มทักษะความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และความมีบุคลิกภาพการเป็นผู้นำ ให้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามความคาดหวังของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากการกำหนดระดับการศึกษาอาจเป็นการกีดกันหรือขัดขวางประชาชนที่มีความรู้น้อยในการเข้ามาบริหารองค์กร ซึ่งขัดกับหลักการประชาธิปไตย

ขอบเขตของการวิจัย

1.ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 ซึ่งมีจำนวนประชากร จำนวน 1,000 คน เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 1,244 คน รวมทั้งสิ้น 2,244 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 278 คน เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 297 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 575 คน แล้วทำการสุ่มโดยกระจายไปตามเขตเลือกตั้ง ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random – Sampling)

3.ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ไว้ดังนี้

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความรู้สึกของบุคคล ที่ถูกวัดด้วยสิ่งเร้าและมีการตอบสนอง ซึ่ง จะแสดงออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย ความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำ ว่าดีหรือไม่อย่างไร

2. **ประชาชน** หมายถึง ราษฎรที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 และ 2

3. **นายกเทศมนตรี** หมายถึง บุคคลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ดำรง ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

4. **เทศบาล** หมายถึง องค์กรปกครองรูปแบบหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 9

5. **บทบาทในการบริหารงานของนายกเทศมนตรี** หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ตามตำแหน่งหน้าที่เป็นแบบแผนของพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่ ในตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

6. **บทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี** หมายถึง การทำหน้าที่ของ นายกเทศมนตรี ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance)

7. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล** หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีของการปกครองที่ ดีของภาครัฐซึ่งมีความหมายรวมถึงระบบ โครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อที่ก่อให้เกิดการ พัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 หลัก ได้แก่

7.1 **หลักนิติธรรม** หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็น ธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมพร้อมใจกันปฏิบัติตาม โดยถือเป็นการปกครองภายใต้ กฎหมาย

7.2 **หลักคุณธรรม** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

7.3 **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก

7.4 **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ

7.5 **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคม และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้ายอมรับผลจากการกระทำของตน

7.6 **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยแรงจูงใจให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน พัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

- 1.แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ
- 2.แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
- 3.แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำและบทบาทหน้าที่ของผู้นำ
- 4.วิวัฒนาการของเทศบาลและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล
- 5.บริบทของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ
- 6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ และกำหนดให้การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม (มาตรา 282 มาตรา 283 มาตรา 284) ส่วนในด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้น ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง (มาตรา 284)

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 6-7) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนมีความรู้สึกรู้ว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการ

ปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ อันนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 28-29) กล่าวถึงการปกครองท้องถิ่นยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการดังนี้

1.ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

2.รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือการจัดการบริหารโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

3.กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการถูกจุดหรือไม่

จากแนวคิดทฤษฎีข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเอง คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหของท้องถิ่นของตน

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นปกครองตนเอง ซึ่งจะสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ดี จึงมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายด้วยกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างคือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 121) ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปกครองและการบริหารงานในท้องถิ่น โดยประชาชนเอง (Local Self Government)

ชัยรัตน์ พัฒนเจริญ (2542 : 6) ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง การให้ราษฎรเข้ามีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ทั้งในหน้าที่สภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหาร การเปิดโอกาสให้ราษฎรในท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนา การสรรหาทรัพยากรและรายได้ในท้องถิ่นมาดำเนินการ ตลอดจนการกำกับดูแลและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของราษฎรในท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยส่วนกลางกำกับดูแลเท่าที่จำเป็น

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ โดยให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนด ภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 33) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการ เพื่อชุมชนของตนเอง

โกวิทย์ พวงงาม (2543 : 18 – 35) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการบริหารทางการเมือง (Political Administration) ของหน่วยย่อย (Subdivision) ทางพื้นที่และประชากรของประเทศที่มีขนาดเล็กที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการสาธารณะหลายอย่างหลายประเภทอย่างกว้างขวางภายในเขตที่กำหนด เป็นการปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจ ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้ดำเนินงานอย่างประหยัด มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตรงกับความประสงค์ของประชาชน เพราะประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมทราบความต้องการในท้องถิ่นได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 37 – 38) ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่น คือการให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลให้มีสิทธิและดำเนินการปกครองตนเองและเพื่อให้การปกครองตนเองของประชาชน สามารถที่จะสนองความต้องการของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมตลอดจนมีหน้าที่ มุ่งบประมาณรายรับ รายจ่าย เป็นของตนเอง ด้วยการมีสิทธิปกครองตนเองของประชาชนนั้น หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ มีสิทธิที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครองท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขและขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น มีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น มีสิทธิที่จะเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น มีสิทธิที่จะแสดงประชามติเพื่อถอดถอน (Recall) เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกตั้งเข้าไป มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นรับไว้พิจารณาประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น หรือมีส่วนร่วมโดยการเป็นกรรมการต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐบาลทำให้เกิดขึ้น

แนวคิดทฤษฎีการกระจายอำนาจ

หลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือ อำนาจสูงสุดต้องเป็นของประชาชน ความพยายามของผู้บริหารประเทศไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา คือ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชน

พระราชบัญญัติระเบียบแบบแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยได้แบ่งระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (โกวิทย์ พวงงาม. 2543 : 82)

ในบทบัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดกรอบความคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นว่าเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นในด้าน

การปกครองท้องถิ่น ซึ่งได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 14 รวม 10 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 สรุปได้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น ภายใต้กรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภายใต้มาตรา 283 โดยพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รองรับเป็นหลักประกันเพื่อการปฏิบัติให้บังเกิดผลขึ้นอย่างแท้จริง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550) ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ภารกิจดังกล่าวดังกล่าวนี้ จึงกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่กำหนดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ โดยกำหนดกรอบวิสัยทัศน์ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็น 2 ระยะ คือ (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2543)

1.ระยะแรก (พ.ศ. 2544 – 2547) ในช่วง 4 ปีแรกของการโอนภารกิจ เป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณ และทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของภารกิจของการถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์และการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

2.ระยะที่สอง (พ.ศ. 2548 – 2554) เป็นช่วงเปลี่ยนผ่าน มีการปรับบทบาทของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่เรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ มีการปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนภูมิภาคอย่างกลมกลืน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส

หลังจากปีที่ 10 ผ่านพ้นไป (พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป) ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจร่วมสอดส่องดูแลและตรวจสอบ ตลอดจนให้การสนับสนุนในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เช่น ขณะนี้ระบบการศึกษาจะถ่ายโอนมาให้ท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของลูกหลาน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การดูแลคุณภาพชีวิตของบุตรหลาน การสาธารณสุข อนามัยชุมชน เป็นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการและการคลังท้องถิ่นที่พึ่งตนเองและมีอิสระมากขึ้น ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้จัดทำบริการสาธารณะมาเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจน การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง จึงยึดหลักการและสาระสำคัญของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน คือ

1.ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่น ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

2.ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคและเพิ่มบทบาทในส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทน เพื่อให้ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบในภารกิจมหภาค และภารกิจที่เกินกว่าขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบาย และด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น ให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3.ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริม

ให้ประชาชน ภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ

จากหลักการข้างต้นการปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจ และอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรม การปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็น ในการปกครองตนเองและที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ระบุหลักการของค่านิยม การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ ดังนี้ “ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สูดจิต นิमितกุล. 2543 : 13 – 14) ได้กำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนากระบวนการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สำหรับรองรับการถ่ายโอนภารกิจในอนาคต โดยประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพและความยุติธรรมของสมาชิก

ระดับประเทศ หมายถึง กระบวนการเสนอร่างกฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นไปด้วยความชอบธรรม เนื้อหาของกฎหมายมีความทันสมัย เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้นจะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติและไม่ขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ระดับภาครัฐ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ใช้ในการบริหารร่วมกัน ภายในภาครัฐ เช่น กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ พัสดุ และงานบริหาร งานบุคคล

ระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การให้บริการ ประชาชนอย่างเสมอภาคกัน

หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือ หลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนา ตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบ อาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

ระดับประเทศ หมายถึง ประชาชนแต่ละคนทำหน้าที่อย่างถูกต้อง คือเลือกทำงานที่สุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและเป็นพลเมืองที่ดี

ระดับภาครัฐ หมายถึง ผู้แทนประชาชนที่เข้าไปบริหารราชการ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชอบธรรม ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทาง คุณธรรมและจริยธรรม

ระดับองค์กร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความ ยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนโดยมีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยการ ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมี กระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ระดับประเทศ ประชาชนมีอิสระในการสื่อสาร สื่อมวลชนสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่าง เต็มที่และมีจริยธรรมมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วย ภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องได้

ระดับภาครัฐ การตัดสินใจและปฏิบัติงานของรัฐต้องมีความโปร่งใส ช่วยในการตัดสินใจ ในการลงทุนที่เหมาะสมของภาครัฐกิจ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทาง การเมืองได้ถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมาก ยิ่งขึ้น

ระดับองค์กร ประชาชนรู้ขั้นตอนในการที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ องค์กรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายใน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กรด้วย

หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

ระดับประเทศ ให้รัฐส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

ระดับภาครัฐ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในปัญหาสำคัญของชาติที่มีข้อโต้แย้งหลายฝ่ายเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของภาครัฐในการดำเนินงานอันมีผลกระทบต่อประชาชนเพื่อปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ระดับองค์กร จะต้องมีการวางระบบการรับฟังความคิดเห็นและการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งองค์กรจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในด้วย

หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคม และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่ยอมรับผลจากการกระทำของตน

ระดับประเทศ ประชาชนรู้ เข้าใจการใช้สิทธิเสรีภาพและปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ

ระดับภาครัฐ การตรากฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินของคณะผู้บริหารต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ การจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำจะต้องมีความชัดเจน โดยฝ่ายการเมืองรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย โดยให้ฝ่ายประจำรับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุตามนโยบาย

ระดับองค์กร มีการกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐ มีการกระจายอำนาจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความชัดเจน

หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแต่ส่วนรวม โดยตรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและ

บริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ระดับประเทศ การใช้ทรัพยากรของประเทศต้องเป็นไปด้วยความประหยัดหมุนเวียนใช้ และสร้างทดแทนใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ พยายามลดมลภาวะทั้งในน้ำ ดินและอากาศเพื่อส่งทอดทรัพยากรที่สมบูรณ์ให้แก่ชนรุ่นหลัง

ระดับภาครัฐ ทุกหน่วยงานจะต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด มีรายงานผลการทำงาน และประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ

ระดับองค์กร ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมดเลือกนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่อประสิทธิภาพที่สูงกว่าออกไป และพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล 6 หลักข้างต้นเป็นหลักพื้นฐานที่สามารถนำไปประพจน์ปฏิบัติได้จริง มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและความประหยัดหรือ 4 ป. ได้แก่

1.ป.ประชาชน การทำงานต้องมีประชาชนเป็นเป้าหมายและศูนย์กลาง เช่นการกำหนดโครงการพัฒนาต่าง ๆ ควรเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก มิใช่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร

2.ป.ประสิทธิภาพ คือการทำงานตามกระบวนการที่ถูกต้องอย่างรวดเร็วที่สุด เช่น กรณีประชาชนมาติดต่อข้าราชการ เจ้าหน้าที่องค์กรต้องอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำแก่ประชาชน พร้อมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้อง และรวดเร็วจึงถือว่าทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.ป.ประสิทธิผล ผลคือคุณภาพของงานที่ทำตามตัวอย่างเรื่อง ประสิทธิภาพได้เน้นในเรื่องความรวดเร็วและถูกต้องตามขั้นตอน แต่ในเรื่องของประสิทธิผล จะเน้นในเรื่องความถูกต้องของผลงานที่ทำ เช่น การรับชำระภาษีนอกากจะให้บริการได้อย่างรวดเร็วแล้ว ผลงานที่ทำจะต้องถูกต้องไม่มีปัญหาที่ประชาชนจะต้องกลับมาร้องขอให้แก้ไขอีก

4.ป.ประหยัด การทำงานของภาคราชการต้องตระหนักอยู่เสมอว่าเงินงบประมาณทุกบาททุกสตางค์ เป็นของประเทศชาติและประชาชน มิใช่งบประมาณส่วนตัว ดังนั้น การใช้จ่ายเงินงบประมาณจะต้องเป็นไปอย่างรอบคอบยิ่งว่าเงินส่วนตัว การจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์จะต้องมีคุณภาพ

และเหมาะสมกับราคา เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเปิดกว้างในกระบวนการแข่งขันในการเสนอราคา

แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำและบทบาทหน้าที่ของผู้นำ

ลักษณะของความเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปถึงความสำคัญที่มีต่อประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพขององค์กร จึงทำให้นักวิชาการทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงและขยายทฤษฎีภาวะผู้นำออกไปอีก มีการจำแนกความแตกต่างระหว่างผู้นำและผู้ที่ไม่ใช่ผู้นำ หรือระหว่างผู้นำที่ประสบความสำเร็จกับผู้นำที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ ซึ่งต่อมาได้มีการศึกษาทฤษฎีผู้นำเชิงพฤติกรรม มีการวิจัยดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้โดย มหาวิทยาลัยมิชิแกน และมหาวิทยาลัยโอไฮโอ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำเป็นศูนย์กลางในการ ดำเนินงานในองค์กร และมีความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ก่อให้เกิดผลลัพธ์อื่น ๆ ด้วย ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำที่มุ่งคน หรือคำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก (Consideration Structure) ทำให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในระดับสูง และมีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นมากกว่าผู้นำที่มุ่งงาน หรือ คำนึงถึงตนเองเป็นหลัก (Initiating Structure) หลังจากนั้นได้มีนักวิชาการอีกหลายคน que ศึกษาทฤษฎี ผู้นำเชิงพฤติกรรม เช่น ไวท์ (White) และ ลิฟฟิทท์ เบลค (Lippitt Blake) และ มอตัน ลิเกอท์ (Mouton, Likert ฯลฯ เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่าผู้นำที่มีประสิทธิผล คือ ผู้นำที่เอาใจใส่ทั้งคนและ งาน หรือให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีขวัญ และกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน ตลอดจนให้ความเคารพนับถือ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามการศึกษาในยุค ทฤษฎีผู้นำเชิงพฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงผู้นำในอุดมคติของแต่ละแนวคิดไว้ด้วย (อ่ำภา บุญช่วย. 2529 : 57 - 67) นอกจากนี้มีนักวิชาการให้ความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

กิติ ตย์คานนท์ (2535 : 20) ให้ความหมายภาวะผู้นำ คือ ศิลปะหรือความสามารถของ บุคคลหนึ่งที่จะจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาใน สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการอำนาจ โดยใช้กระบวนการสื่อความหมาย หรือการติดตาม กันและกันให้ร่วมมือกับคนดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ กำหนดให้การดำเนินการจะเป็นไปในทางดี หรือชั่วก็ได้ ฉะนั้นไม่ว่าคนคนนั้นจะเป็นอธิบดี ประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการบริษัท แม้แต่หัวหน้าโจรแต่ละคนจะต้องมีภาวะผู้นำ ทั้งนั้น แต่เป็นลักษณะของผู้นำที่มีรูปแบบไม่เหมือนกัน

อุดม ทุมโฆสิต (2544 : 230) กล่าวว่า ภาวะผู้นำหมายถึง กระบวนการใช้อำนาจและอิทธิ ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของ องค์กร

เมอร์เมอร์ฮอร์น ฮันท์ และ ออสบอร์น (Schermerhorn, Hunt & Osborn , 2003 : 299) ให้นิยาม “ภาวะผู้นำ” ว่าเป็นผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ ที่สามารถจูงใจผู้ตามได้ ทำให้เกิดการสนับสนุนร่วมมือ และยอมรับ ผู้นำมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ตาม

คูบริน (Dubrin, 1998 : 55) ได้ยกตัวอย่างภาวะผู้นำ ว่ามีลักษณะดังนี้

1. มีการอุทิศเวลา เป็นผู้มีควมน่าเคารพ กล้าแสดงออก เป็นตัวอย่างแก่คนอื่น ๆ
2. มีการสะสมคุณงามความดี
3. ใช้อิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรเพื่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสร้างข้อผูกพัน ให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร
4. ใช้ภาวะผู้นำในการคลี่คลายคน
5. ผสมผสานคุณลักษณะส่วนบุคคล สติปัญญา ซึ่งนำไปสู่การมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากนิยามข้างต้นสามารถจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำคือกระบวนการใช้อำนาจในการจูงใจ หรือใช้ความสามารถในการจูงใจ และอิทธิพลที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ และผู้ตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพล ซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้นำพยายามจะมีอิทธิพลต่อผู้ตามในกลุ่ม หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้มีทัศนคติ พฤติกรรม และอื่น ๆ ไปในทิศทางที่ทำให้จุดมุ่งหมายของกลุ่มหรือองค์กรประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่นมีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่ม หรือองค์กรเป็นเป้าหมาย

สำหรับ “ผู้นำ” เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จขององค์กรทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการ ควบคุม และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กวี วงศ์พุ่ม (2535 : 14 – 15) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำไว้ 5 ประการ คือ

1. ผู้นำ หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลางหรือจุดรวมของกิจกรรมภายในกลุ่ม เปรียบเสมือนแกนของกลุ่ม เป็นผู้มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง

2.ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งนำกลุ่มหรือพากลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์หรือสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ แม้แต่เพียงชี้แนะให้กลุ่มไปสู่จุดหมายปลายทาง ก็ถือว่าเป็นผู้นำ ทั้งนี้รวมถึงผู้นำที่นำกลุ่มออกนอกกลุ่มนอกทางด้วย

3.ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่คัดเลือกหรือยกให้เขาเป็นผู้นำของกลุ่มซึ่งเป็นไปได้โดยอาศัยลักษณะทางสังคมจิตวิทยาของบุคคลเป็นฐาน และสามารถแสดงพฤติกรรมของผู้นำได้

4.ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะบางอย่างคือสามารถสอดแทรกอิทธิพลบางประการอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มได้มากที่สุด

5.ผู้นำ หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ต้องการ เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

บุญทัน ดอกไธสง (2535 : 266) ได้สรุปเกี่ยวกับผู้นำไว้ว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง

1.ผู้มีอิทธิพล มีศิลปะ มีอิทธิพลต่อกลุ่มชน เพื่อให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

2.เป็นผู้นำและแนะนำ เพราะผู้นำต้องคอยช่วยเหลือกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดตามความสามารถ

3.ผู้นำไม่เพียงแต่ยืนอยู่เบื้องหลังกลุ่มที่คอยแต่วางแผนและผลักดัน แต่ผู้นำจะต้องยืนอยู่ข้างหน้ากลุ่ม และนำกลุ่มปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ผู้นำ (Leader) คือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำ เช่น การชี้แนะ สั่งการ และช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

คุณสมบัติและคุณลักษณะผู้นำ

ศิริพร วงศ์ศรีโรจน์ (2540 : 197) กล่าวว่าคุณลักษณะผู้นำเป็นพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสะท้อนตอบของผู้บังคับบัญชา คุณลักษณะและคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำประกอบด้วย

1.คุณสมบัติด้านวิชาการ ได้แก่

1.1 มีความรู้ในด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี

1.2 มีความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไปดี มีการศึกษาหาความรู้ใ้ตนเองอยู่เสมอ เพราะผู้นำที่ดีจะต้องมีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ

1.3 มีความรู้ความสามารถในการบริหารและการนำ เก่งงาน เก่งคน เก่งคิด นั่นคือจะต้องมีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคนิคและวิธีการทำงาน คือ “ เก่งงาน “ มีความสามารถในทางมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับคนได้ดี รู้จักใช้คนและจูงใจให้คนศรัทธา ร่วมงานด้วยทั้งแรงกายและแรงใจ

คือ “เก่งคน” มีความสามารถในการนึกคิด มีปัญญาไหวพริบ ฉลาด ทันคน ทันเหตุการณ์ มองการณ์ไกล ตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี คือ “เก่งคิด”

2.คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ซึ่งบุคลิกภาพนั้น หมายถึง รูปร่างหน้าตา ท่วงทีวาจา อุปนิสัย ใจคอ ตลอดจนอารมณ์และบทบาท ซึ่งปรากฏแก่สายตาบุคคลอื่น บุคลิกภาพของผู้หน้านั้น อาจแบ่งได้เป็น

2.1 มีบุคลิกภาพด้านร่างกายดี ผู้นำที่ดีจะต้องมีบุคลิกลักษณะดี แต่งกายถูกต้อง มีชีวิตชีวา

2.2 มีบุคลิกภาพด้านจิตใจดี ผู้นำที่ดีจะต้องมีความเชื่อมั่นศรัทธาผู้อื่น มีความอดทน กล้าหาญ มีเมตตาจิต มีวินัย มีใจเป็นธรรม นั่นคือจะต้องฟังความเห็นทุกด้าน ไม่เป็นคนหูเบา มีอารมณ์ขัน ใจกว้าง มีใจคอหนักแน่นต่อสภาวะการณ์ คำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร

2.3 บุคลิกภาพด้านสังคมดี ผู้นำที่ดีจะต้องมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นช่วยเหลือสังคม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน มีมนุษยสัมพันธ์ดี

3.คุณลักษณะทางด้านความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ ซึ่งในการที่บุคคลหนึ่ง ๆ จะเป็นผู้นำได้นั้น ย่อมที่จะต้องมีความสามารถและมีคุณสมบัติที่พิเศษแตกต่างไปจากผู้อื่น คือ (กวี วงศ์พูน. 2539 : 107 -108)

3.1 มีสติปัญญาฉลาด เฉียบแหลม (Intelligence) ความฉลาดอาจได้มาจากการฝึกฝน การทำงานอย่างมีความคิด ทำงานอย่างเป็นระบบ

3.2 รู้บทบาทหน้าที่ของตน รู้จักตนเอง เพราะคนเราจะต้องรู้จักตัวเองเสียก่อนว่าเป็นใครทำอะไร กำลังจะไปทางไหน จึงจะสามารถนำทางและจูงใจผู้อื่นได้

3.3 รับผิดชอบ (Responsibility) อุทิศเวลาให้แก่งานในหน้าที่ ศรัทธาต่อผู้อื่น เป็นที่พึ่งแก่ผู้น้อย รับผิดชอบต่อผลของการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน กล้าเผชิญต่อเหตุการณ์และผลของการตัดสินใจ

3.4 มีความเป็นธรรม (Fair) ฟังความเห็นทุกด้าน ไม่หูเบา เอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา และปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอกัน ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคน

3.5 มีความกล้าหาญ (Courage) ทั้งทางกายและทางใจ คือ อำนวยการใจที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้ เมื่อตกอยู่ในอันตรายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยลักษณะอันสงบและมั่นคง

3.6 มีความแนบเนียน (Tact) คือมีความสามารถในการที่จะทำงานกับบุคคลอื่นได้โดยไม่เกิดความขัดแย้ง

3.7 มีความเด็ดขาด (Decisiveness) เป็นความสามารถในการตกลงใจอย่างทันที่และประกาศข้อตกลงใจนั้น ๆ ในลักษณะที่ชัดเจนและมั่นคง สามารถปฏิบัติได้

3.8 มีความกระตือรือร้น (Enthusiasm) คือ การแสดงออกถึงความสนใจในงานอย่างจริงจังและปฏิบัติอย่างจริงจัง เต็มใจและมองโลกในแง่ดีเสมอ

3.9 มีความตั้งใจจริง (Willing) เป็นสิ่งที่ควบคู่กันกับการขึ้นสู่จุดสูงสุดของการเป็นผู้นำ มีความสามารถในการจูงใจ (Motivation) ความสามารถในการจูงใจกลุ่มคนต่าง ๆ ได้เป็นสิ่งที่สร้างผู้นำได้อย่างแท้จริง

3.10 มีความสามารถในการประสานงาน (Co-ordination) ซึ่งจะต้องมีเทคนิคในการทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหน่วยงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3.11 มีความอดทน (Endurance) ซึ่งไม่มีอะไรที่จะสำคัญต่อความสำเร็จในฐานะผู้นำที่ยิ่งใหญ่ไปกว่าสิ่งนี้

3.12 มีความท้าทาย (Challenge) ผู้นำที่ดีจะต้องไม่หยุดนิ่ง จะต้องทำในสิ่งที่ดีกว่าอยู่เสมอ

3.13 การยอมรับความเสี่ยง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในโลกของการเป็นผู้นำ เป็นสิ่งที่ผู้นำต้องใช้ชีวิตร่วมด้วยและในขณะเดียวกันพวกเขาก็ต้องคอยมองหาวิธีลดความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา

3.14 การยอมรับความสูญเสีย ผู้นำไม่ควรคิดว่าความสูญเสียเป็นความเสียหาย หากแต่ควรคิดว่าเป็นประสบการณ์และเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ

3.15 สามารถประเมินอย่างถูกต้องและความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้นำต้องทำการตัดสินใจครั้งสำคัญและด้วยความแม่นยำ เพราะจะช่วยสร้างสถานะและบรรยากาศในแง่ของการจูงใจได้ดี

ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นลักษณะและคุณสมบัติที่ผู้นำควรที่จะต้องมี และสำหรับในส่วน of สังกมไทยนั้น อาจจะต้องมีบางสิ่งทีนอกเหนือไปจากภาวะผู้นำโดยทั่วไปพียงมี ซึ่งลักษณะดังกล่าวของผู้นำสำหรับสังกัดมไทยนั้น ได้มีการจำแนกไว้ (กวี วงศ์พุม. 2539 : 106) ตามคุณสมบัติ ดังนี้

1.ระบบอาวุโส (Seniority) เนื่องจากสังกัดมไทยนิยมยกย่องผู้ที่มีอาวุโสกว่าเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีประสบการณ์

2.ตำแหน่ง (Rank) การที่ข้าราชการหรือบุคคลได้รับยศ หรือตำแหน่งหน้าที่การงานในฐานะผู้นำ ย่อมเป็นที่ยอมรับตามมา รวมไปถึงภาคเอกชนด้วยเช่นเดียวกัน

3.ระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) ซึ่งยังมีอำนาจของผู้ใหญ่แอบแฝงอยู่ในการแต่งตั้งผู้นำในระดับต่าง ๆ

4. วุฒิการศึกษา (Education) ในประเทศไทยถือว่าใบปริญญาบัตรเป็นสิ่งกำหนดว่าควรจะเป็นผู้นำที่ดี ยิ่งสำเร็จปริญญาเอกก็คือ สามารถที่จะเป็นผู้นำได้ทันที

5. การเป็นผู้ทรงคุณความรู้ (Expertise) ผู้ทรงคุณความรู้หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ถือว่าเป็นสิ่งที่เรายกย่องกันได้ทันทีที่มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับของสังคมได้เร็ว

สำหรับในสังคมไทยนั้น จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติทั้ง 5 ประการของผู้นำที่นอกเหนือไปจากคุณสมบัติที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะพบเห็นได้อย่างชัดเจนในองค์กรหรือหน่วยงานทั้งหลายทั่วไป อาจจะเป็นด้วยเหตุผลที่ว่า วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ในระบบสังคมไทยนั้นให้ความสำคัญระบบอาวุโสถือว่าผู้อาวุโสกว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ความรู้มากกว่า มีความเชี่ยวชาญชำนาญมากกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่า ในเรื่องนี้นำไปถึงตำแหน่งหน้าที่การงาน การศึกษา ความรู้ ความสามารถ และนอกจากนี้ระบบอุปถัมภ์ก็ยังคงพบเห็นอยู่ในสังคมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จากคุณลักษณะของผู้นำดังที่ได้กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะพึงมีนั้นมีมากมายหลายประการด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่จะเป็นผู้นำผู้อื่นหรือผู้บังคับบัญชา “คน” ได้ดีนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์หลายประการ ซึ่งบางประการก็อาจจะเป็นคุณสมบัติที่หาได้ยากและไม่เท่าเทียมกันในตัวผู้นำแต่ละคน สิ่งนี้จึงเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ว่า เพราะเหตุใดผู้นำในหน่วยงานหรือองค์กรแต่ละคนจึงประสบความสำเร็จแตกต่างกันไป

ชนิดของผู้นำ

กิตติ ดยัคคานนท์ (2535 : 25 – 30) แบ่งชนิดผู้นำเป็น 4 แบบ คือ

1. การแบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะการปฏิบัติงาน

แบ่งออกเป็นผู้นำตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้นำที่เกิดขึ้นหรือเป็นไปตามกฎหมายหรือกฎระเบียบกำหนด เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ฯลฯ โดยกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของแต่ละตำแหน่งไว้ เป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษ มีบุคลิกลักษณะหรือความสามารถพิเศษ เช่น หัวหน้าแก๊งในหมู่นักเลง หัวหน้าทีมในหมู่นักกีฬา และผู้นำในลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น พระมหากษัตริย์เป็นผู้นำของประเทศ

2. การแบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะของพฤติกรรม

พฤติกรรมของหัวหน้างาน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ผู้นำที่มุ่งแต่งานเป็นสำคัญมีลักษณะพฤติกรรมแสดงออกแบบเผด็จการ ผู้นำที่ตระหนักถึงผลงานความพอใจของทุกฝ่ายมีลักษณะพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย และผู้นำที่ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานสูงขึ้นไปเนื่องจากน้ำใจ ถือว่าสิ่งตอบแทนเป็นสิ่งสำคัญ

3. การแบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะบริหารงาน

3.1 ผู้นำแบบอิตาเลียน (Authoritarian or Autocratic Leader) เป็นผู้นำแบบเผด็จการ ซึ่งมีลักษณะการบริหารงานดังนี้

3.1.1 การสั่งการใช้อำนาจกดขี่บังคับตลอดเวลา

3.1.2 ยึดถือตัวเองเป็นสำคัญ รู้ข้อเท็จจริงแต่เพียงผู้เดียว ฉะนั้นทุก ๆ อย่างจะออกจากตัวผู้นำทั้งหมด การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือการวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ และมุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของกลุ่มหรือส่วนรวม

3.1.3 นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เป้าประสงค์ การจัดระบบงานมาตรฐานการปฏิบัติงาน การบังคับบัญชาสั่งมาจากเบื้องบน (Top – Down) ทางเดียว

3.1.4 ข้อเสนอต่าง ๆ ที่ได้รับจากใคร หรือจากผู้ใดก็ตาม จะผ่านขั้นตอน ผู้นำประเภทนี้จะคิดแล้วคิดอีกกว่าจะวินิจฉัยสั่งการได้ ทำให้งานล่าช้า

3.1.5 ผู้ช่วย (Assistant) ตามความรู้สึกของผู้นำประเภทนี้เขาจะหมายถึงผู้ได้บังคับบัญชา จึงไม่มีการแบ่งงานให้ผู้ช่วย ผู้ช่วยทำงานของหัวหน้างานให้สำเร็จ ไม่ใช่ทำงานของตนเองให้สำเร็จ เนื่องจากมีตำแหน่งของหัวหน้าไม่มีงานของผู้ช่วยเลย

3.1.6 การตั้งคณะกรรมการเป็นวิธีการกระจายความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นไม่ใช่เพื่อฟังความคิดเห็น ประธานเกือบเป็นผู้พูดเสียคนเดียวตลอดการประชุม หรือไม่ก็เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น แล้วประธานก็สรุปเสียเองตามความคิดเห็นของตนเอง เสร็จแล้วก็ถือว่าเป็นมติของที่ประชุม

3.2 ผู้นำแบบเสรี (Laissez – Faire – Leader) เป็นผู้นำแบบไม่เอาไหน ปล่อยตามเรื่องตามราว ไม่ใช่อำนาจบังคับบัญชาควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา ปราศจากความรับผิดชอบ ผู้นำประเภทนี้มีลักษณะดังนี้

3.2.1 ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การทำงานที่แน่นอน ถ้าเห็นว่าไม่ขัดต่อระเบียบยอมให้เปลี่ยนแปลงไปตามความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา

3.2.2 ทำงานโดยปล่อยอะไรต่อมิอะไรไปตามเรื่อง ไม่คำนึงถึงหลักการเหตุผล กฎเกณฑ์ จึงมักไม่มีใครยุ่งกับใคร

3.2.3 ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.2.4 ไม่มีการประเมินผลงาน ขาดการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน

3.3 ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leader) เป็นแบบที่ดีที่สุด ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยึดถือความคิดเห็นของกลุ่มเหนือความคิดเห็นของตน มีลักษณะดังนี้

3.3.1 เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ใช้ความคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นและเลือกปฏิบัติงานของตนเอง

3.3.2 จัดสรรแบ่งงานและมอบหมายหน้าที่การงานให้ผู้ได้บังคับบัญชารับผิดชอบ ดำเนินการตามความเหมาะสมของแต่ละคนแต่ละหน้าที่

3.3.3 ให้คำแนะนำผู้ร่วมงานและรับฟังความคิดเห็นกับคำปรึกษาหรือจาก ผู้ได้บังคับบัญชา ทำให้เกิดความแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ เกิดสัมพันธภาพอันดี ระหว่างผู้นำกับผู้ร่วมงาน เกิดความร่วมมือประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การแบ่งประเภทผู้นำตามทฤษฎี 3 มิติ ของเร็ดดิน (Reddin is Three Dimension Theory) แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

4.1 แบบเอาเกณฑ์ (Separated) เป็นแบบของนักอนุรักษ์นิยม ยึดตัวเองเป็นที่ตั้ง ไม่เอาใคร อวดตน เกือบกด เจ้าระเบียบ จึงเป็นคนยึดถือและต้องทำอะไรตามกฎเกณฑ์

4.2 แบบเอางาน (Dedicated) เป็นแบบของคนเอาการเอางาน ยึดถืองานเป็นใหญ่ มุ่งมั่นในงาน ขยัน มั่นใจ กล้าทำ มีความคิดริเริ่ม ชอบกำหนดงานให้ผู้อื่น ไม่คิดถึงจิตใจของผู้อื่นจึงไม่เอาใคร ไม่มีเพื่อน ไม่มีมนุษยสัมพันธ์

4.3 แบบของคนเน้นมนุษยสัมพันธ์ (Related) เป็นหลัก เอาใจคนทุกระดับ ให้ความสำคัญเรื่องสัมพันธภาพกับบุคคลประเภทที่เน้นคนมากกว่างาน

4.4 แบบประสาน (Integrated) เป็นแบบของคนให้ความสำคัญแก่คนและงานไปพร้อม ๆ กัน มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน ได้ผลงานที่ดี มีประสิทธิผลสูง เป็นผู้นำแบบอุดมคติ

จากทฤษฎีแนวคิดต่าง ๆ ของนักวิชาการทั้งหลายในแง่ของผู้นำ สามารถประมวลภาพให้เห็นคุณลักษณะของผู้นำในแง่ที่มีผลต่อการบริหารงานในเทศบาลซึ่งสรุปผลถึงคุณลักษณะของผู้นำเป็น 4 ประการ ดังนี้

1.คุณลักษณะด้านสถานภาพทั่วไป ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะทางภายนอกของผู้นำ เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ รายได้ ประสพการณ์ และอาชีพ

2.คุณลักษณะด้านความรู้และความเข้าใจ หมายถึง ความรู้และความสามารถที่จำเป็นต่อการบริหารและการปฏิบัติหน้าที่ และความรู้ทั่วไปอันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะซึ่งปรากฏอยู่ในแต่ละบุคคลอันแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างกัน มีความหนักแน่น มั่นใจ แน่วแน่ตั้งใจ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเสียสละ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

4.คุณลักษณะทางสังคม หมายถึง คุณลักษณะที่ปฏิบัติตนอยู่ในสังคมหรือชุมชน ได้แก่ การวางตนอย่างมีแบบแผนอยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคม การมีส่วนร่วมเป็นที่ยอมรับ เป็นสมาชิกและมีบทบาทร่วมกับกลุ่ม มีความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจสมาชิกในสังคม มีความสามารถในการปรับตัว มีความร่วมมือ ความเชื่อมั่น การได้รับยกย่องมีเกียรติและการเป็นผู้นำ

กล่าวมานั้นเป็นคุณสมบัติสำคัญ ๆ ที่ผู้นำที่ดีต้องยึดถือและพึงปฏิบัติ หรือจะต้องมี กล่าวคือ นายที่ดีต้องมี ศีล สมาธิและปัญญา หมายถึง ผู้ที่มีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีว่าอะไรควรประพฤติ อะไรไม่ควรประพฤติ คนที่ขาดสติมักทำอะไรเกิดความผิดพลาดได้ง่าย การมีสมาธิตั้งอกตั้งใจทำงานจนกระทั่งประสบผลสำเร็จก็ย่อมทำให้ได้รับความรู้เรื่องนั้นเพิ่มขึ้นไปด้วย เป็นการเพิ่มพูนปัญญา ยิ่ง ๆ ขึ้นไปพร้อมกันไปด้วยนั่นเอง

วิวัฒนาการของเทศบาลและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

ความหมายของเทศบาล

เทศบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองรูปแบบเทศบาลเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) โดยมีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ. 116 ในส่วนภูมิภาค มีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลท่าฉลอม ร.ศ. 124 (พ.ศ. 2448) ขึ้นมีวิวัฒนาการเรื่อย ๆ มา จนถึงปี พ.ศ. 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการกระจายอำนาจการปกครองที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2541 : 43)

วิวัฒนาการและความเป็นมาของเทศบาลไทย

การพิจารณาศึกษาปัจจุบันและอนาคตของเทศบาลไทย การมองย้อนไปในอดีตและความพยายามนำอดีตในทางที่ดีมาปรับใช้หรือเป็นแบบอย่างสำหรับปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาดังวิวัฒนาการของเทศบาลไทยก็เพื่อจะได้นำส่วนที่ดีมาใช้และยังมีส่วนช่วยทำให้เข้าใจเทศบาลไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546 : 20 – 32) ได้แบ่งยุคของวิวัฒนาการเป็น 2 ยุคด้วยกัน ได้แก่

1.ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2475 (พ.ศ.2461 – 2475)
 รัชกาลที่ 6 ทรงริเริ่มการบริหารงานตามแนวคิดเทศบาลในเขตพระราชวังในปีพุทธศักราช 2461
 เรียกว่า “คูสิตธานี” โดยให้ข้าราชการของพระองค์ดำรงตำแหน่งเป็นฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน มีพรรค
 การเมืองและหนังสือพิมพ์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงจัดตั้งคณะกรรมการจัดการประชาภิบาล
 หรือเทศบาล เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2470 มีหน้าที่ศึกษาดูงานการบริหารท้องถิ่นตาม
 หัวเมืองและประเทศเพื่อนบ้านแล้วทำรายงานเสนอเพื่อจัดตั้งเทศบาลหลังจากคณะกรรมการยกร่าง
 พระราชบัญญัติเทศบาลแล้วเสร็จ พระองค์ทรงให้ส่งร่างกฎหมายพิจารณาเมื่อ วันที่ 2 กุมภาพันธ์
 พุทธศักราช 2473 แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในปีพุทธศักราช 2475
 พระราชบัญญัติจึงตกไป

2.ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2475 (พ.ศ. 2475 – 2545) ใน
 ปีพุทธศักราช 2476 รัฐบาลภายใต้การนำของคณะราษฎรประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบ
 ราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2476 แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น
 ราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 รูปแบบเดียวของประเทศและในปีเดียวกันได้จัดตั้งการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลขึ้น โดยตรา
 กฎหมายฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 กำหนดให้เทศบาลมี 3
 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร รูปแบบเทศบาลได้รับการปรับปรุงเสมอ
 มาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ นับตั้งแต่ประกาศใช้
 พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 เป็นต้นมา ได้มีการยกเลิก ประกาศใช้และ
 แก้ไขเพิ่มเติม จนกระทั่งต่อมาเมื่อปลายปี พุทธศักราช 2496 จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 เทศบาล พุทธศักราช 2496 ขึ้นใหม่และกฎหมายดังกล่าวก็ได้ประกาศยกเลิกกฎหมายเทศบาลที่มีอยู่
 เดิมทั้งหมด และพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ก็ถูกใช้เป็นหลักจนกระทั่งในปัจจุบันนี้
 โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีก 12 ครั้ง โดยเฉพาะครั้งที่ 12 คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช
 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พุทธศักราช 2546 และจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเทศบาล
 ดังกล่าวได้กำหนดให้ท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ
 ขึ้นเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ดังนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2546 : 20 – 32)

1.เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล
 ตำบล โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

2.เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มี
 ราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม

พระราชบัญญัติเทศบาล และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

3.เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

นอกจากบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาลแต่ละประเภทได้ดังต่อไปนี้ (สถาบันพระปกเกล้า.2548 : 19)

เทศบาลตำบล

1.มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมาตั้งแต่สิบสองล้านบาทขึ้นไป

2.มีประชากรตั้งแต่ 70,000 คนขึ้นไป

3.มีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คน ต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร

4.ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรท้องถิ่นนั้น ๆ

เทศบาลเมือง

1.ท้องถื่นที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่น ๆ ประกอบ

2.ส่วนท้องถื่นชุมนุมชนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 เป็นท้องถื่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

2.2 มีราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

2.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พ.ร.บ.เทศบาล กำหนดไว้

2.4 มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

เทศบาลนคร

1.เป็นท้องถื่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

2.มีราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

3.มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พ.ร.บ.เทศบาล กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป หลักการบริหารงานของเทศบาลมีการกำหนดโดยอาศัยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเทศบาล ให้มีการจัดตั้งเทศบาลตามเงื่อนไขของจำนวนประชากรและพื้นที่ที่ได้

กำหนดไว้ในกฎหมายของเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายได้มีการกำหนดขนาดของแต่ละเทศบาลไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีการระบุนโยบายและการบริหารงานของเทศบาลอย่างใกล้เคียงกัน ดังนี้ (สัมพันธ์ เตชะอธิก . 2546 : 1)

1.อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือบังคับให้เทศบาลต้องกระทำและ

2.อำนาจหน้าที่ที่เทศบาลอาจเลือกที่จะปฏิบัติก็ได้ โดยพระราชบัญญัติเทศบาลดังกล่าวได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในระดับต่าง ๆ แตกต่างกันตามแต่ฐานะของเทศบาล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่ต้องกระทำในเขตเทศบาล ดังนี้

- 1.รักษาความเรียบร้อยของประชาชน
- 2.ให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ
- 3.รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4.ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

5.ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

6.ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

7.ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

8.บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9.หน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้เทศบาลตำบลต้องกระทำข้างต้น เทศบาลตำบลอาจทำกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาลได้ดังต่อไปนี้

1.ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

2.ให้มีโรงฆ่าสัตว์

3.ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

- 4.ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 5.บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 6.ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 7.ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8.ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 9.เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมือง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาลเมืองมีหน้าที่ในเขตเทศบาลต้องกระทำดังต่อไปนี้

- 1.รักษาความเรียบร้อยของประชาชน
- 2.ให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ
- 3.รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่ง

ปฎิภูต

- 4.ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5.ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 6.ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 7.ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 8.บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9.หน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
- 10.ให้มีมีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 11.ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 12.ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 13.ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 14.บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 15.ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 16.ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการ

ปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการ
นั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้เทศบาลเมืองต้องกระทำข้างต้น เทศบาลเมืองอาจ
ทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลได้ดังต่อไปนี้

1. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
4. ให้มีและบำรุงสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
6. ให้มีการสาธารณสุข
7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
8. จัดตั้งและบำรุงให้โรงเรียนอาชีวศึกษา
9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา
10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
12. เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาล
นครมีหน้าที่ที่ต้องกระทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. รักษาความเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่ง

ปฏิภูม

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
10. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

- 11.ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 12.ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- 13.ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 14.ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ
- 15.ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 16.ให้มีการดำเนินการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่นอื่น
- 17.ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 18.กิจการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- 19.การควบคุมสุขลักษณะอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น
- 20.จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- 21.จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 22.การวางผังเมืองและควบคุมการก่อสร้าง
- 23.การส่งเสริมการท่องเที่ยว

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการ ปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการ นั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้เทศบาลนครต้องกระทำข้างต้น เทศบาลนครอาจ ทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลได้ดังต่อไปนี้

- 1.ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 2.ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 3.บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 4.ให้มีและบำรุงสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 5.ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- 6.ให้มีการสาธารณสุขการ
- 7.จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- 8.จัดตั้งและบำรุงให้โรงเรียนอาชีวศึกษา
- 9.ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- 10.ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

11.ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น

12.เทศพาณิชย์

กล่าวโดยสรุป อำนาจหน้าที่ของเทศบาลมีการกำหนดเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่ประโยชน์สุขของประชาชนในเขตเทศบาลนั้น ๆ เป็นหลัก

บริบทของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ

เทศบาลตำบลโนนสุวรรณ

เทศบาลตำบลโนนสุวรรณได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลโนนสุวรรณ จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 ด้วยพื้นที่ 2.26 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ของตำบลโนนสุวรรณ และตำบลโกรกแก้ว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะที่ตั้ง

สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอโนนสุวรรณ มีถนนสายหลักผ่านคือ ถนนสายหัวถนน-คอนอระวาง โดยเริ่มต้นจากทางแยกถนนสายโชคชัย – เดชอุดม ระหว่างอำเภอนางรองกับอำเภอหนองกี่ ที่บ้านหัวถนน เข้ามาอำเภอโนนสุวรรณ ระยะทาง 11 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางตลอดสาย เป็นเส้นทางสามารถเชื่อมผ่านไปยังอำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอเสิงสาง อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพื้นที่ครอบคลุมบางส่วน ของตำบลโนนสุวรรณ และตำบลโกรกแก้ว อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ 2.26 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ จดเขตหมู่ที่ 3 ตำบลโกรกแก้ว อำเภอโนนสุวรรณ

ทิศใต้ จดเขตหมู่ที่ 9 ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ

ทิศตะวันออก จดเขตหมู่ที่ 15 ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ

ทิศตะวันตก จดเขตหมู่ที่ 13 ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ

ประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ ถึงวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,204 คน ชาย 1,582 คน หญิง 1,622 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 847 หลังคาเรือน ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง 2,244 คน(สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ. 2551 : 4 - 6)

ด้านการเมืองการบริหาร

1.ด้านโครงสร้างและอัตรากำลังในการบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ ประกอบด้วยองค์กร ดังนี้

1.1 ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาเทศบาล ประกอบด้วยสภาเทศบาลที่ประชาชนเลือกตั้ง จำนวน 12 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

1.2 ฝ่ายบริหารหรือคณะเทศมนตรี ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน และรองนายกเทศมนตรี 3 คน มีอำนาจหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบในการบริหารงานเทศบาลตามกฎหมาย

เทศบาลตำบลโนนสุวรรณแบ่งส่วนการบริหารออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1.สำนักปลัดเทศบาล ประกอบด้วย งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานทะเบียนราษฎร งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.กองวิชาการและแผนงาน ประกอบด้วย งานธุรการ งานวิเคราะห์นโยบายและแผน

3.กองคลัง ประกอบด้วย งานธุรการ งานการเงินและบัญชี และงานพัสดุ

4.กองช่าง ประกอบด้วย งานโยธา งานสาธารณูปโภค

5.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย งานธุรการ งานสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม งานศูนย์บริการสาธารณสุข และงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

6.กองการศึกษา ประกอบด้วย งานธุรการ งานการจัดการศึกษาปฐมวัย

7.กองสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย งานพัฒนาชุมชน และงานสังคมสงเคราะห์

8.กองการประปา ประกอบด้วย งานธุรการ งานบริหารกิจการประปา

กล่าวโดยสรุป ด้านการเมืองการบริหารของเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กล่าวถึงฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาเทศบาลและฝ่ายบริหารหรือคณะเทศมนตรี รวมทั้งสำนักปลัดเทศบาล กองวิชาการและแผนงาน กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการศึกษาและกองสวัสดิการสังคม และกองการประปา ได้จัดให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี ซึ่งมีนักวิชาการได้เขียนไว้หลากหลาย จึงขอนำเอางานวิจัยที่ใกล้เคียงและเกี่ยวข้องมาอ้างถึง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย ได้มีการบริหาร โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการ

ดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

สุรพล สงณรงค์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล : ศึกษากรณีชุมชนบ้านชะอวด ตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของชุมชนบ้านชะอวดเป็นการพัฒนาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกร่วมของชุมชน เป็นตัวขับเคลื่อนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้พัฒนาการดำเนินงาน ของชุมชน โดยเริ่มต้นจาก การตั้งสมประสงค์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักและตัดสินใจดำเนินงานของชุมชน การเรียนรู้จากกระบวนการทำแผนชุมชน การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และการสรุปทบทวนร่วมกัน ผลจากกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวได้ก่อเกิดการพัฒนาการดำเนินงานของชุมชน คือ

1. การเสริมสร้างคุณค่าและจิตสำนึกของคนในชุมชน ให้เกิดความตระหนักและเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง เนื่องจากคุณค่าและจิตสำนึกเป็นแกนกลาง หรือจิตวิญญาณของชุมชน ที่จะเป็แรงขับให้เกิดการพัฒนา

2. เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนในระดับวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อรู้เท่าทันสภาพการเปลี่ยนแปลง จากการสังมความรู้และประสบการณ์การทำงาน การสะท้อนความคิดและอภิปราย การหาข้อสรุปการดำเนินงานร่วมกัน และการทดลองประยุกต์ใช้องค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ พบว่าแตกต่างกันตามหลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษาและระยะเวลาในการทำงานพบว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.053) ปัญหาและแนวทางในการทำงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล พบว่า จะต้องมีการทำงานแบบโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และมีความยุติธรรม มีการวางแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลกับประชาชน

กัลยา เนติประวัติ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การยอมรับรูปแบบการจัดองค์กรทางสังคมแบบใหม่ ตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในองค์กรภาครัฐ : กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข” ผลการศึกษาพบว่า อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจในหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้น มีความสัมพันธ์กับการยอมรับรูปแบบการจัดองค์การทางสังคมแบบใหม่

เบญจวรรณ วันศิรี (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง ส่วนด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีธรรมาภิบาลระดับต่ำ สำหรับปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่ามี ความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ขณะที่อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด

อินทร์นัย ยอดบางเตย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ธรรมรัฐ จะเป็นจริงได้ด้วยหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พบว่า ธรรมรัฐ หรือ ธรรมาภิบาล คือการบริหารการปกครอง ด้วยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ซึ่งการบริหารทรัพยากรนี้ต้องไม่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชน และประชาชนกับประชาชนโดยเฉพาะเรื่องรายได้ ค่าครองชีพ สวัสดิการ และปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน ธรรมรัฐจะเกิดขึ้นได้จริง จะต้องอาศัยวิธีการที่สามารถดำเนินการได้อย่างโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ข้าราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีระเบียบ วินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและองค์กร ด้วยหลักการตามแบบ เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ คือการรู้จักความพอเพียงในการใช้ปัจจัยสี่อย่างเหมาะสม มีการพึ่งพาตนเอง ผู้ปกครองประเทศ ข้าราชการและประชาชน ต้องรู้จักนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้ในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจ เพื่อครองใจประชาชนสำหรับเป็นแนวทางในการวางนโยบาย ปกครองบ้านเมือง

งานวิจัยต่างประเทศ

มาร์เซลลา (Marcella. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารการปกครองตามหลักธรรมาภิบาลด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ของโมรอนโก (Morongo) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า การรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของการปกครองทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโมรอนโก ข้อมูลที่ได้รับมีการเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่ทำการศึกษา เอกสาร ได้จัดทำหัวข้อที่สอดคล้องกันเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้ พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้ จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้นำในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อ

ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และระดับความสำเร็จที่สูงขึ้นนำไปสู่การปรับโครงสร้าง และปรับเปลี่ยนในสิ่งที่จะเป็น เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เกรซ (Grace. 2002 : 133) ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นอิสระเชิงวิชาชีพ และความร่วมมือปฏิบัติงานในภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษา กล่าวว่า ภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษาต้องเชื่อมโยงกับทั้งภาควิชาอื่นภายในสถาบัน และภายนอกสถาบัน โดยเพิ่มการติดต่อประสานงาน ผู้บริหารต้องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยชี้ว่า ความเป็นอิสระของคณะวิชา (Faculty - Autonomy) และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแรงจูงใจที่มีความจำเป็นต่อการปฏิรูปสถาบันอุดมศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า การบริหารจัดการของนายกเทศมนตรีมีความจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร หลักความโปร่งใส ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การปฏิบัติงานอย่างมีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้ หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้ประชาชนเกิดความศรัทธา และเกิดความพึงพอใจในการรับบริการ รวมทั้งให้ความร่วมมือ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 ซึ่งมีจำนวนประชากร จำนวน 1,000 คน เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 1,244 คน รวมทั้งสิ้น 2,244 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 278 คน เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 297 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 575 คน แล้วทำการสุ่มโดยกระจายไปตามเขตเลือกตั้งตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เขตเลือกตั้ง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขตเลือกตั้งที่ 1	1,000	278
เขตเลือกตั้งที่ 2	1,244	297
รวม	2,244	575

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นคำถามเชิงแสดงความคิดเห็น ตามหลักธรรมาภิบาล

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ

2.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม สำหรับรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัย รายละเอียดตัวเลือกของคำถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขสำนวนและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 นางอารีย์ สุรัสวดี นายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.2 นางกนกพร เพิ่มพานิช ปลัดเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.3 นายธีระ คนชุม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ การศึกษาปริญญาโท หลักสูตรและการสอน

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนเทศบาลตำบลโกรกแก้วจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .9832 ซึ่งมีค่าสูงผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1.ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ประชาชนในเขตเทศบาลตอบแบบสอบถาม

2.ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยดี พร้อมขอรับคืนเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. แบบสอบถามจำนวน 575 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 575 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1.สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาร้อยละ

- 4.การแปลความหมายขอบเขตของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111) ดังนี้
- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2.สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทนค่า	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ทำการวิเคราะห์จำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การศึกษาบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ตามหลักธรรมาภิบาล
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตาราง 2 - 5 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	295	51.3
เพศหญิง	280	48.7
รวม	575	100

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 575 คน เมื่อจำแนกเพศปรากฏว่าเป็นเพศชาย จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 และเป็นเพศหญิงจำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
18 – 30 ปี	157	27.3
31 – 40 ปี	159	27.7
41 - 50 ปี	151	26.3
51 – 60 ปี	66	11.5
61 ปี ขึ้นไป	42	7.3
รวม	575	100

จากตาราง 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาคือ 18 – 30 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษา		
ประถมศึกษา	250	43.5
มัธยมศึกษา	176	30.6
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	121	21.0
สูงกว่าปริญญาตรี	12	2.1
อื่น ๆ	16	2.8
รวม	575	100

จากตาราง 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ วุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	236	41.0
รับจ้าง	179	31.0
ค้าขาย	64	11.1
รับราชการ	52	9.0
อื่น ๆ	44	7.7
รวม	575	100

จากตาราง 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือ รับจ้าง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อื่น ๆ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตอนที่ 2 การศึกษาบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล
ปรากฏดังตาราง 6 – 11 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ
นายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในหลักนิติธรรม

หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในหลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.นายกฯได้วางกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน	3.87	0.84	มาก
2.นายกฯได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน	3.80	0.80	มาก
3.นายกฯได้ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์อยู่เสมอ	3.76	0.79	มาก
4.ข้อบังคับ กฎระเบียบต่างๆที่ผู้บริหารได้วางไว้อยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง มีเหตุผลและเป็นธรรม	3.72	0.76	มาก
5.นายกฯได้ควบคุมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎระเบียบของราชการอย่างจริงจัง	3.75	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	0.68	มาก

จากตาราง 6 พบว่า บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชน ในหลักนิติธรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ 1 นายกเทศมนตรีได้วางกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในหลักคุณธรรม

หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในหลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. นายกฯ ได้ใช้หลักคุณธรรม นิติธรรม ตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล	3.65	0.70	มาก
2. นายกฯ ได้ใช้ความเที่ยงธรรมในการลงโทษผู้กระทำความผิด	3.60	0.71	มาก
3. นายกฯ ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ชุมชนโดยใช้หลักคุณธรรมประกอบการพิจารณา	3.60	0.73	มาก
4. นายกฯ จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีคุณธรรมและสร้างจิตสำนึก ให้กับประชาชนและเครือข่ายเทศบาล	3.64	0.68	มาก
5. นายกฯ ได้ปฏิบัติต่อประชาชนในเทศบาล และบุคคลอื่นด้วยความเสมอภาค และทัดเทียมกัน	3.60	0.70	มาก
รวมเฉลี่ย	3.61	0.63	มาก

จากตาราง 7 พบว่า บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชน ในหลักคุณธรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ 1 นายกเทศมนตรีได้ใช้หลักคุณธรรม นิตินธรรม ตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในหลักความโปร่งใส

หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในหลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.นายกฯได้ประชาสัมพันธ์การจัดซื้อ จัดจ้าง และมีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส	3.63	0.66	มาก
2.นายกฯได้ประชาสัมพันธ์การเสนอโครงการ การพิจารณางบประมาณ ให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้รับทราบทุกครั้ง	3.62	0.68	มาก
3.นายกฯเปิดโอกาสให้ชุมชน หรือองค์กรอิสระสามารถทำการตรวจสอบการบริหารงานได้ตามความเหมาะสม	3.71	0.66	มาก
4.นายกฯได้สร้างจิตสำนึกในการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และเปิดเผย	3.63	0.70	มาก
5.นายกฯได้ประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างเปิดเผยแก่ประชาชน	3.69	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	3.65	0.60	มาก

จากตาราง 8 พบว่า บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชน ในหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ 3 นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ชุมชน หรือองค์กรอิสระสามารถทำการตรวจสอบการบริหารงานได้ตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.71$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในหลักการมีส่วนร่วม

หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในหลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.นายกฯเปิด โอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆ ของเทศบาล	3.77	0.64	มาก
2. นายกฯรับฟังข้อเสนอแนะความคิดของประชาชนในเขตเทศบาล	3.71	0.69	มาก
3. นายกฯเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ ปัญหา และร่วมเสนอแนะแก้ไข	3.69	0.68	มาก
4. บุคลากร และประชาชนมีส่วนร่วมกับนายกฯในการพัฒนาเทศบาลในด้านต่างๆ เช่น ชุมชน สถานที่	3.74	0.67	มาก
5. บุคลากร ชุมชนและองค์กรอิสระมีส่วนร่วมในการประเมินการบริหารเทศบาลของนายกเทศมนตรี	3.74	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	3.72	0.59	มาก

จากตาราง 9 พบว่า บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชน ในหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ 1 นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆ ของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.77$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในหลักความรับผิดชอบ

หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในหลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. นายกฯ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรได้ตรงตามความสามารถและมีความชัดเจน	3.72	0.71	มาก
2. นายกฯ มีความใส่ใจเรื่องปัญหาของเทศบาล และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหา	3.77	0.68	มาก
3. นายกฯ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อสังคม	3.71	0.67	มาก
4. นายกฯ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายต่างๆ ที่ได้วางไว้	3.65	0.66	มาก
5. นายกฯ เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของประชาชนในเขตเทศบาล	3.62	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย	3.69	0.58	มาก

จากตาราง 10 พบว่า บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชน ในหลักความรับผิดชอบโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ 2 นายกเทศมนตรีมีความใส่ใจเรื่องปัญหาของเทศบาล และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.77$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ในหลักความคุ้มค่า

หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในหลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.นายกฯ อนุรักษ์ส่งเสริมให้ประชาชน มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด	3.56	0.63	มาก
2.นายกฯ มีการวางแผนการใช้พื้นที่ดำเนินกิจการของเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.59	0.65	มาก
3.วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เทศบาลจัดซื้อจัดจ้างมีความคงทนและสามารถใช้งานได้เต็มที่ประสิทธิภาพมากที่สุด	3.58	0.65	มาก
4.สิ่งก่อสร้างด้าน โครงสร้างพื้นฐานมีการดูแลบำรุงรักษาต่อเนื่อง	3.55	0.66	มาก
5.นายกฯ มีแผนการให้ประชาชนในพื้นที่บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	3.53	0.67	มาก
รวมเฉลี่ย	3.56	0.62	มาก

จากตาราง 11 พบว่า บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของประชาชน ในหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ 2 นายกเทศมนตรีมีการวางแผนการใช้พื้นที่ดำเนินกิจการของเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.59$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ที่มีต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ร้อยละของข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรสร้างสวนสาธารณะ และมีเครื่องออกกำลังกายที่มีคุณภาพ คงทนถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกายในชุมชน	6	20
2. ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม	9	30
3. ควรควบคุมการใช้เทศบัญญัติ และข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	4	13.33
4. การคัดเลือกพนักงานเข้าทำงานในเทศบาลควรใช้หลักคุณธรรมพิจารณา	5	16.66
5. การใส่ใจ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนให้ดำเนินการด้วยความเร่งด่วน	2	6.66
6. ควรสร้างจิตสำนึกเรื่องการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ	4	13.33
รวม	30	100

จากตาราง 14 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลมีข้อเสนอแนะตามหลักธรรมาภิบาล ส่วนใหญ่ คือ ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาคือ ควรสร้างสวนสาธารณะ และมีเครื่องออกกำลังกาย ที่มีคุณภาพ คงทน ถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกาย ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 20 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ การใส่ใจ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้ดำเนินการด้วยความเร่งด่วน คิดเป็นร้อยละ 6.66

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ตามหลัก
ธรรมาภิบาล ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัย
จะสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ
จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ
จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ
โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ
อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 ซึ่งมี
จำนวนประชากร จำนวน 1,000 คน เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 1,244 คน รวมทั้งสิ้น 2,244 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง
ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 278 คน
เขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 297 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 575 คน แล้วทำการสุ่มโดยกระจายไป
ตามเขตเลือกตั้งตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีในเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ

2.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง และสร้างแบบสอบถามขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนเทศบาลตำบลโกรกแก้วจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .9832 มีค่าสูงผ่านเกณฑ์ แล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและขอรับคืนด้วยตนเอง ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยดี พร้อมขอรับคืนเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 575 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11 โดยใช้สถิติดังนี้

4.1 สถานภาพวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี-ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามลักษณะของประชากร ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1.ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งโดยรวมและรายด้าน เห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก

2.ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนให้ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ คือ ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม รองลงมาคือ ควรสร้างสวนสาธารณะ และมีเครื่องออกกำลังกาย ที่มีคุณภาพ คงทนถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกาย ในชุมชน และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ การใส่ใจ และแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้ดำเนินการด้วยความเร่งด่วน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี เพื่อหาแนวทางที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานให้มากขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันจะเป็นข้อมูลให้นายกเทศมนตรี และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานต่อไป ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1.จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกันมาช้านาน เช่น หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่ปฏิบัติกัน ทำให้ทุกคนรับรู้และปฏิบัติตาม แต่บางหลักการเพิ่งนำมาใช้ในการปฏิบัติ เช่น หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจการบริหารงานของนายกเทศมนตรี เพราะนายกเทศมนตรีมีการประชาสัมพันธ์น้อย ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของอินทร์ตัน ยอดบางเคย (2547: บทคัดย่อ) ที่ว่า ธรรมรัฐ หรือ ธรรมาภิบาล คือการบริหารการปกครองด้วยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ซึ่งการบริหารทรัพยากรนี้ต้องไม่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชน และประชาชนกับประชาชน ธรรมรัฐจะเกิดขึ้นได้จริง จะต้องอาศัยวิธีการที่สามารถดำเนินการได้อย่างโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ข้าราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีระเบียบ วินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและองค์กร

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลัก
 ธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ 6 หลัก
 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ
 และหลักความคุ้มค่า มีดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม ประชาชนเห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก
 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ นายกเทศมนตรีได้วางกฎระเบียบ ข้อบังคับไว้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ
 เหมาะสมกับสภาพการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ อานันท์ ปันยารชุน (2542 : 27 – 28) ที่กล่าว
 ไว้ว่า กฎหมายที่ส่งเสริมธรรมาภิบาลได้นั้นจะต้องเป็นกฎหมายที่สามารถจัดสรรประโยชน์ของ
 บุคคลทุกคน ทุกหมู่เหล่าในสังคมได้อย่างเป็นธรรม กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่อยู่ภายใต้หลัก
 นิติธรรม (The Rule of Law) ซึ่งต้องมีทั้งกฎหมายที่มีความยุติธรรมต่อทุกฝ่ายในสังคมและ
 ปฎิเจกชน

2.2 หลักคุณธรรม ประชาชนเห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก
 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ นายกเทศมนตรีได้ใช้ความยุติธรรมและความเที่ยงธรรมในการตัดสินใจ
 ปัญหา และปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคทัดเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของอินทร์นัย
 ยอดบางเตย (2547 : บทคัดย่อ) ที่ว่า ธรรมรัฐ หรือ ธรรมาภิบาล คือการบริหารการปกครองด้วย
 การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ซึ่งการบริหารทรัพยากรนี้ต้องไม่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างรัฐ
 กับประชาชน และประชาชนกับประชาชน ธรรมรัฐจะเกิดขึ้นได้จริง จะต้องอาศัยวิธีการที่สามารถ
 ดำเนินการได้อย่างโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ข้าราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมี
 ระเบียบ วินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและองค์กร

2.3 หลักความโปร่งใส ประชาชนเห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับ
 มาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ นายกเทศมนตรีได้เปิดเผยและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปิด
 โอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ได้แก่ เทศบัญญัติตำบล
 เทศบัญญัติงบประมาณ การจัดซื้อ/จัดจ้าง ฐานะการเงิน – การคลัง แผนงานโครงการ ซึ่ง
 สอดคล้องกับ วรภัทร โทษณะเกษม (2541) ที่กล่าวไว้ว่า หัวใจสำคัญของ Good Governance
 คือความโปร่งใส โดยคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงควรทบทวนกระบวนการทำงาน การ
 กำกับดูแลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของตนว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีความโปร่งใสเพียงใด

2.4 หลักการมีส่วนร่วม ประชาชนเห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับ
 มาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ นายกเทศมนตรีได้เปิดโอกาสให้ประชาชน และองค์กรอิสระ
 มีส่วนร่วมในการบริหารงานสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ซึ่ง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร แสันทวีสุข (2536 : 90) พบว่าปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการ

บริหารงานขององค์กรกรรมการหมู่บ้าน คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยได้แสดง
ข้อคิดเห็น อภิปราย เสนอแนะแนวทางของการพัฒนา จะเป็นอย่างสม่ำเสมอทุกครั้งที่มีการลงมือ
ร่วมกัน

2.5 หลักความรับผิดชอบ ประชาชนเห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับ
มาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ นายกเทศมนตรีมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายใน
ด้านต่าง ๆ ที่วางไว้ซึ่งสอดคล้องกับ อานันท์ ปันยารชุน (2542 : 27 – 28) ที่ได้เสนอว่า
องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล Good Governance ที่จำเป็นต้องมี คือ ความรับผิดชอบ
(Accountability) ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่ผิดพลาดของตนเอง ซึ่งทุกคนต้องมีความ
รับผิดชอบและเหตุผลอธิบายได้

2.6 หลักความคุ้มค่า นายกเทศมนตรีควรมีบทบาทหน้าที่ตามหลักความคุ้มค่า คือ
นายกเทศมนตรีได้มีการวางแผน และจัดหาได้มีการวางแผน และจัดหาและส่งเสริมให้ประชาชนใช้
ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 ที่ได้สะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า คือการ
เพิ่มพูนประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของภาครัฐ ในการบริหารรัฐกิจและการจัดการพัฒนาประเทศ
และการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน

ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า หลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในการปกครองดูแลประชาชนมีผลต่อ
ความคิดเห็นของประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งนายกเทศมนตรีควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้
ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่
ตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของ
นายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ
ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าจากการที่นายกเทศมนตรีนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่าง
ต่อเนื่องกันมาช้านาน ทำให้ประชาชนเข้าใจและทราบถึงบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของ
นายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ มากขึ้น ดังนั้น จึงควร
นำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาชุมชน องค์กร และประชาชนในพื้นที่ ด้านการพัฒนา

การบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนเสนอแนะให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม ดังนั้น จึงควรนำหลักความโปร่งใส มาเป็นแนวทางในการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างเปิดเผย รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของเทศบาลได้ตามความเหมาะสม

1.3 จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนต้องการให้สร้างสวนสาธารณะ และมีเครื่องออกกำลังกาย ที่มีคุณภาพ คงทน ถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกายในชุมชน ดังนั้น ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลจึงควรวางแผนการจัดหาหรือใช้พื้นที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ หรือทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด โดยยึดหลักความคุ้มค่า

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยรูปแบบและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีเทศบาล อื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีเทศบาล อื่น ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พัฒ. (2535). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- . (2539). ภาวะผู้นำ พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- กัลยา เนติประวัติ. (2544). การยอมรับรูปแบบการจัดองค์การทางสังคมแบบใหม่ ตามหลักบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในองค์การภาครัฐ : กรณีสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- กิตติ ตย์คานนท์. (2535). เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- โกวิท พวงงาม. (2543). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ :
วิญญูชน.
- คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2543). แผนการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกระบวนการ
วัฒนธรรมและค่านิยมของระบบราชการ (2546 – 2550). กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.ร.
- ชัยรัตน์ พัฒนเจริญ. (2542). การกระจายอำนาจการบริการงานสาธารณสุขสู่ อบต. ภายใต้รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย. เอกสารประกอบการบรรยายในโครงการอบรมสาธารณสุขอำเภอ
เรื่อง กฎหมายใหม่และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ (ด้านการแพทย์และ
สาธารณสุข) จัดโดยมหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 20-21 มกราคม 2542 ณ โรงแรม
ริชมอนด์ กรุงเทพมหานคร. (เอกสารอัดสำเนา).
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร พรินท์ติ้ง
เซ็นเตอร์.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สุวีริยาสาส์น.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2535). การจัดการองค์การ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ วันศรีดี. (2549). ศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย. สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2526). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. งานศึกษาวิจัยค้นคว้าอิสระ. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550,” (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก.
- วรภัทร โศชนะเกษม. (2541). การสร้าง Good Governance ในภาคเอกชน. กรมบัญชีกลาง 39.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่นเปรียบเทียบ : อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮ้า.
- (2546). การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ : บี.เจ. เพลท โปรเซสเซอร์.
- ศิริพร วงศ์ศรีโรจน์. (2540). องค์การและการจัดการ พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทคนิค 10.
- ศิริพร แสนทวีสุข. (2536). การบริหารงานขององค์กรคณะกรรมการหมู่บ้าน : กรณีศึกษาบ้านเกษมสุข ตำบลนาโพธิ์ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- สถาบันพระปกเกล้า : การปกครองท้องถิ่นไทย. (2548). (ออนไลน์). ที่มา : www.Kpi-learning.com/e-learning ; ปรับปรุงเมื่อ 5 มิถุนายน 2548.
- สุดจิต นิมิตกุล. (2543). “กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี”. ใน การปกครองที่ดี (Good Governane). กรุงเทพฯ : บพิศการพิมพ์.
- สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ. (2550). แผนพัฒนาสามปี 2550 – 2552. บุรีรัมย์.
- (2551). แผนพัฒนาสามปี 2552 – 2554. บุรีรัมย์.
- สุภัตรา วิมลสมบัติ. (2548). ธรรมเนียมปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล สงณรงค์. (2548). การพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล : ศึกษากรณีชุมชนบ้านชะอวด ตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. งานวิจัย. นครศรีธรรมราช.

- สุวิทย์ ชี้งวรพันธ์. (2543). **ยุทธศาสตร์การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล** (อบต.). กรุงเทพฯ : แท็ก แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- สัมพันธ์ เตชะอริก. (2546). **อบต. เทศบาล อบจ. อำนาจของใคร. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). **กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. เอ็กซ์เปอร์เน็ท.**
- อภิชาติ โชติชัชวาลกุล. (2548). **ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. การศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- อานันท์ ปันยารชุน. (2542). **มุมมองของนายอานันท์. กรุงเทพฯ. มติชน.**
- อำภา บุญช่วย. (2529). **“ภาวะผู้นำ : สิ่งที่เราเรียนรู้กันได้”. วารสารศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา.**
- อุดม ทุมโฆสิต. (2544). **ภาวะผู้นำ. เอกสารประกอบการศึกษาวิชา รศ. 610 , รอ. 610 : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ.**
- อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.**
- อินทรัตน์ ยอดบางเตย. (2547). **ธรรมรัฐ. กรุงเทพฯ : คอกหญ้ากรู๊ป.**
- Dubrin, J.A. (1998). **Leadership Research Finding, Practice and Skills.** New York : Houghton Mifflin Co.
- Grace, K.A. (2002). **Professional Autonomy and Collective Endeavor in Academic Department : A study of Department Identity and Practices that Benefit the Scholar, the Institution and the Public.** Retrieved December 12, 2005, from <http://www.lib.umi.com/dissertation/fullcit/3037252>.
- Marcella, C.C. (2005). **Educational Governance of the Morongo Unified School District (California).** Retrieved December 12, 2005, from <http://www.lib.umi.com/dissertation/preview/3166794>.
- Schermerhorn, J.R; Hunt, J.G & Osborn, R.N (2003) **Organizational Behavior** (8th ed.). USA : John Wiley & Sons Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอารีย์ สุรัสวดี

ด้วย นางกิตติยา สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกนกพร เพิ่มพานิช

ด้วย นางกิตติยา สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจิระ คนชุม

ด้วย นางกิตติยา สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๘๘๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลโกรกแก้ว

ด้วย นางกิตติยา สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน ทะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางกิตติยา สยามประโคน ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๒ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ

ด้วย นางกิตติยา สยามประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๒๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล
ของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้จะนำไปเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอ
โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

2.แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของ
นายกเทศมนตรี ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม
หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.ขอความกรุณาได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงของ
ท่าน และขอขอบคุณในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

กิตติยา สยามประโคน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 - 30 ปี

() 31 - 40 ปี

() 41 - 50 ปี

() 51 - 60 ปี

() 61 ขึ้นไป

3. วุฒิกการศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี

() อื่น ๆ

4. อาชีพ

() เกษตรกร

() รับจ้าง

() ค้าขาย

() รับราชการ

() อื่น ๆ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมมาภิบาลในเทศบาล โนนสุวรรณ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติมาก

3 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
หลักนิติธรรม						
1	นายกฯ ได้วางกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน					
2	นายกฯ ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน					
3	นายกฯ ได้ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์อยู่เสมอ					
4	ข้อบังคับ กฎระเบียบต่างๆ ที่ผู้บริหารได้วางไว้อยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง มีเหตุผลและเป็นธรรม					
5	นายกฯ ได้ควบคุมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎระเบียบของราชการอย่างจริงจัง					
หลักคุณธรรม						
6	นายกฯ ได้ใช้หลักคุณธรรม นิติธรรม ตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล					
7	นายกฯ ได้ใช้ความเที่ยงธรรมในการลงโทษผู้กระทำผิด					
8	นายกฯ ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ชุมชน โดยใช้หลักคุณธรรมประกอบการพิจารณา					
9	นายกฯ จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีคุณธรรมและสร้างจิตสำนึก ให้กับประชาชนและเครือข่ายเทศบาล					
10	นายกฯ ได้ปฏิบัติต่อประชาชนในเทศบาล บุคคลอื่นด้วยความเสมอภาค และทัดเทียมกัน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
หลักความโปร่งใส						
11	นายกฯได้ประชาสัมพันธ์การจัดซื้อ จัดจ้าง และมีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส					
12	นายกฯได้ประชาสัมพันธ์การเสนอโครงการ การพิจารณางบประมาณ ให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้รับทราบทุกครั้ง					
13	นายกฯ เปิดโอกาสให้ชุมชน หรือองค์กรอิสระสามารถทำการตรวจสอบการบริหารงานได้ตามความเหมาะสม					
14	นายกฯได้สร้างจิตสำนึกในการบริหารงานด้วยความโปร่งใสและเปิดเผย					
15	นายกฯ ได้ประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างเปิดเผยแก่ประชาชน					
หลักการมีส่วนร่วม						
16	นายกฯเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆ ของเทศบาล					
17	นายกฯรับฟังข้อเสนอแนะความคิดของประชาชนในเขตเทศบาล					
18	นายกฯเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ ปัญหา และร่วมเสนอแนะแก้ไข					
19	บุคลากร และประชาชนมีส่วนร่วมกับนายกฯในการพัฒนาเทศบาลในด้านต่างๆ เช่น ชุมชน สถานที่					
20	บุคลากร ชุมชนและองค์กรอิสระมีส่วนร่วมในการประเมินการบริหารเทศบาลของนายกเทศมนตรี					
หลักความรับผิดชอบ						
21	นายกฯกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรได้ตรงตามความสามารถและมีความชัดเจน					
22	นายกฯมีความใส่ใจเรื่องปัญหาของเทศบาล และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหา					
23	นายกฯมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อสังคม					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
24	นายกฯ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายต่างที่วางไว้					
25	นายกฯ เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของประชาชนในเขตเทศบาล					
หลักความคุ้มค่า						
26	นายกฯ รณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด					
27	นายกฯ มีการวางแผนการใช้พื้นที่ดำเนินกิจการของเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
28	วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เทศบาลจัดซื้อจัดจ้างมีความคงทน และสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากที่สุด					
29	สิ่งก่อสร้างด้าน โครงสร้างพื้นฐานมีการดูแลบำรุงรักษาต่อเนื่อง					
30	นายกฯ มีแผนการให้ประชาชนในพื้นที่บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความตามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

*** Warning *** Determinant of matrix is zero

Statistics based on inverse matrix for scale ALPHA

are meaningless and printed as .

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	3.9267	3.7333	4.2000	.4667	1.1250	.0148

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	113.8333	380.8333	.4891	.	.9836
A2	113.8000	368.2345	.8331	.	.9820
A3	113.8667	369.0851	.7795	.	.9823
A4	113.9000	367.4034	.9205	.	.9815
A5	113.7000	376.9759	.7417	.	.9823
A6	113.9667	367.2057	.8966	.	.9816
A7	114.0333	365.5506	.8860	.	.9817
A8	114.0333	364.1023	.8929	.	.9817
A9	113.8333	375.5920	.7835	.	.9822
A10	114.0667	365.0299	.8921	.	.9817
A11	113.9667	374.5851	.7897	.	.9821
A12	113.9667	374.3782	.7967	.	.9821
A13	113.6333	377.3437	.7945	.	.9821
A14	113.9333	366.3402	.8973	.	.9816
A15	113.7000	377.0448	.7904	.	.9821
A16	113.6000	381.0069	.6924	.	.9825
A17	113.7333	373.0299	.8036	.	.9821
A18	113.8667	375.4989	.7657	.	.9822
A19	113.8667	378.8092	.8108	.	.9821
A20	113.9000	372.6448	.8938	.	.9817
A21	114.0667	372.3402	.8259	.	.9820
A22	113.7333	377.6506	.7377	.	.9823
A23	113.8667	374.5333	.7984	.	.9821
A24	113.8333	372.1437	.9040	.	.9817
A25	113.8667	374.6713	.8447	.	.9819
A26	113.9667	378.8609	.7372	.	.9823
A27	113.8333	375.6609	.8342	.	.9820
A28	113.9000	374.7828	.8749	.	.9818
A29	113.9333	376.6851	.7827	.	.9822
A30	114.0000	375.3793	.7103	.	.9825

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 30 items

Alpha = .9827

Standardized item alpha = .9832

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	กิตติยา สยามประโคน
วันเดือนปีเกิด	19 สิงหาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	13 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองโสน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 31110
ตำแหน่งหน้าที่	นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ท้องถิ่นอำเภอโนนสุวรรณ)
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2532 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองทองล้ม ตำบลหนองโสน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2550 รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2552 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์